
Saksnummer:
25-164215SIV-HRET

Oslo, 15.02.2026
2022-0922

Prosesskriv til Norges Høyesterett

Ankende part: Staten v/Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep, 0030 Oslo

Staten v/ Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep, 0032 Oslo

Prosessfullmektig: Regjeringsadvokaten v/advokat Karen Mellingen

Ankemotpart 1: Norges Naturvernforbund
Mariboës gate 8, 0183 Oslo

Prosessfullmektig: Advokat Asle Bjelland
CMS Kluge Advokatfirma AS, Postboks 1548 Vika, 0117 Oslo

Ankemotpart 2: Natur og Ungdom
Torggata 34, 0183 Oslo

Prosessfullmektig: Advokat Amund Noss
CMS Kluge Advokatfirma AS, Postboks 1548 Vika, 0117 Oslo

Partshjelper for ankende part 1: Engebø Rutile and Garnet AS
v/ styrets leder Finn Ivar Marum, Postboks 1, 6806 Naustdal

Prosessfullmektig: Advokat Thomas S. Farhang
Kvale Advokatfirma DA, Postboks 1752 Vika, 0122 Oslo

Partshjelper for ankende part 2: Norsk Industri
Postboks 7072 Majorstuen, 0306 OSLO

Prosessfullmektig: Advokat Thomas Naalsund
Advokatfirmaet Wiersholm AS, Postboks 1400 Vika, 0115 OSLO

1 WTO-REGELVERKET OG FORSYNINGSHENSYN

I prosesskriv fra ankemotpartene 03.11.2025, da saken lå i ankeutvalget, ble det på s. 5-6 fremsatt en argumentasjon om at «Vilkårene i tillatelsene er ikke utformet for å ivareta forsyningshensyn». Staten valgte å ikke kommentere prosesskrivet før anken ble henvist, men berørte temaet kort i prosesskriv av 15.01.2026 s 15. Staten vil videre vise til at vilkår som begrenser eksporten av rutil ut av EØS-området (ev. vilkår om at rutil fra Engebø skal ende opp som en innsatsfaktor i EØS) må vurderes opp mot WTO-regler som Norge er bundet av. GATT-avtalen (General Agreement on Tariffs and Trade) fastsetter forbud mot eksportrestriksjoner i GATT Art. XI og bestevilkårsbehandling i GATT Art. I (forbud mot å diskriminere mellom handelspartnere). Staten ser ikke at noen av GATT-avtalens unntaksbestemmelser kan være oppfylt for Engebø-produksjonen (verken i dag eller tidligere i prosessen).

Også EUs Critical Raw Materials Act (CRMA) forutsetter at råvare-markedene er globale, se fortalen avsnitt 44 og 45:

Although the reinforcement of the Union's critical raw materials value chain is necessary to ensure increased security of supply, the supply chains of critical raw materials will remain global and exposed to external factors.

..

Therefore, in light of the global dimension of critical raw materials supply chains as well as their complexity, the Commission should develop a dedicated monitoring dashboard assessing critical raw materials' supply risks and ensure the availability of the information gathered for public authorities and private actors, thereby increasing synergies among Member States.

Så vidt staten kan se, er det heller ingen tradisjon eller praksis for at vedtak etter forurensningsloven inneholder vilkår som er knyttet til forsyningshensyn.

I forlengelsen av dette, påpekes det også at EFTA-domstolens tolkningsuttalelse, herunder passusen i avsnitt 47 om at «mineralet faktisk vil bli brukt til slike formål i den aktuelle EØS-staten eller i EØS mer generelt», må leses i lys av WTO-regelverket (GATT-avtalen), og at uttalelsen må presumeres å være i samsvar med GATT.

2 BEVIS

Som varslet fremlegges forklaringene fra vitnene Marum og Sørby fra lagmannsrettsbehandlingen, samt vitneforklaring fra Schiellerup fra forføyningssaken i Sogn og Fjordane tingrett anlagt av ankemotpartene mot Engebø Rutile and Garnet AS

Bilag 1: Vitneforklaring 11.06.2025, Finn Ivar Marum, Daglig leder i Nordic Mining

Bilag 2: Vitneforklaring 11.06.2025, Harald Sørby, Seksjonsleder i Miljødirektoratet

Bilag 3: Vitneforklaring 15.10.2025, Henrik Schiellerup, avdelingsdirektør i Norges Geologiske Undersøkelser (NGU)

I prosesskriv fra ankemotpartene 03.02.2026 kan det på s. 4 annet avsnitt se ut til at det anføres at forvaltningen før resolusjonen i mai 2025 burde vurdert om mineralutvinningen kunne skje uten deponi. Staten antar at det her ikke siktes til landdeponi, som partene har vært enige om at er et miljømessig dårligere alternativ. Det må således siktes til drift med tilbakefylling i fjellet. Så vidt staten er kjent med, er det ingen gruver internasjonalt som drives utelukkende med tilbakefylling. Tilbakefylling kan imidlertid benyttes for å øke uttak. Potensialet for tilbakefylling for å redusere deponibehovet var et stort tema i tingretten, og er behandlet i punkt 4 «Utilstrekkelig utredning av andre prosjekter enn det Nordic søkte om – er sjødeponi nødvendig?», særlig 4.5.5 bokstav ii. «Tilbakefylling i strosserom» og iii. «Særlig om tilbakefylling av avgangsmasse i dedikerte bergrom i gråberget». Flere av vitnene i tingretten forklarte seg om temaet, og her fremlegges to av forklaringene:

Bilag 4: Vitneforklaring 22.09.2023, Phd. David Stone, President of MineFill Services

Bilag 5: Vitneforklaring, 28.09.2023, Marte Kristoffersen, Seksjonsleder i Direktoratet for Mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard

3 SAKSKOSTNADER

Det vises til tidligere prosesskriv fra ankemotpartene og rettsboken fra planmøtet. Staten har på oppfordring fra miljøorganisasjonene vurdert å frafalle kravet på sakskostnader, og har etter en totalvurdering kommet til at kostnader ikke kreves for noen instans.

• • •

Oslo, 15.02.2026

REGJERINGSADVOKATEN

Karen Mellingen
advokat